

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KOZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Magyarországon: 15 székely.

Előfizethetnél csupán a kiadói hivatalban lehet B-Gyarmaton

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadói hivatalhoz intézendők

A lap szemléi részére s a nyiltilérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetési díja: három hasznos pontszer 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszköszöttek.

Bélyeg minden beutazással 30 kr.

NYILTILÉR GARMOND AOR: 20 kr.

B-Gyarmat aug. 1.

A székhely kérdésnek losonczyi testvéreink által történt felvetése beláthatatlan bajokat szerez, és ha el nem nyomjuk végképen, — a jövőben mindegyre több és több bajt szerezhet vármegyénk létkérdésére, integritására.

A jó alsó vidékiek (Pencz, Rád, Kosd, Verőce, Kis-Maros) a gyarmatiak és losonczyiak versengését alkalmas időnek találták arra, hogy ők is mozgalmat indítsanak egy öreg, de azért szívós család, Kozáky Dániel penczyi földbirtokos vezetésével, a vármegye szétdarabolására.

A mozgalom egészen komoly, s a lejjebb tudósítás igazolja azt, hogy mily lévél karolták azt fel fentebb elősorolt dissidens községeink.

Meg mondtuk előre, hogy ez be fog következni. Most még csak az igazság szolgáltatás tekintetében kéri magokat a pestvidéki törvényszékhez és a váci kir. bírósághoz esatoltatni; később pestmegyei adminisztrációt fognak sürgetni.

Alsó vidéki bizottsági tagjaink centripetális elemei — tisztelet a kivételnek, — már a május 30-ki közgyűlés alkalmával sem viselték magokat őszintén. Inkább zondirozó álláspontot foglaltak el; még azt sem bánták volna, ha a székhelyt azonnal átkészít Losonczyra; mert ezáltal hatalmas indokot nyertek volna arra, hogy tekintettel a losonczyi központ túltúlvóságára, — magokat Nógrád vármegyéből kikebeleztessek és Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunvármegyéhez esatoltathassák.

Még a gyarmati vasut ellen is agitáltak.

Ezen mozgalmat nem nógrádi emberek sziták; de azok, akik ide máshonnan bevándoroltak — s a Duna kék vize és a csábos erejű főváros által elbódíttatva, minden perczen készek a szakadásra. — Ezen emberek nincsenek áthatva vármegyénk institúciói által, semmiféle hagyomány nem köti őket egykor dicső és nagy múltú vármegyénkhez.

Talán rossz itt az adminisztráció, — lassú az igazságszolgáltatás, vagy mi az, ami szakadásra bírja ezen községeinket?

Ezekre azt felelhetjük, hogy ez mind nem áll. — Ami adminisztrációnk van olyan, mint a pestvármegyei. Igazságszolgáltatásunk ellen sem tehető semmi kifogás, sőt éppen ezen községek érdekében szerveztetett a rétsági kir. bíróság, kiegészítve telekkönyvi hatósággal.

Utóvégre is Pestvármegyét nem lehet agyon nagyobbitani; hisz Pestvármegye nagyságára nézve felér már most is egy pár német kisherecskével. — Ha így vesszük a dolgot, nevezett községeink ott is a vármegye szélén maradnak, és semmit sem nyerendnek a területi viszonyokban.

Minden józan dolognak okának kell lenni; de ebben semmiféle okot nem találunk s így a mozgalmat teljesen elítéljük és felhívjuk reá megyei kormányzatunk figyelmét, hogy ezt a szakadár-eszmét csirájában fojtassa el. Felügyeljen különösen arra, hogy a Pestvármegyéből ide megélhetés végett átláplottak jegyzők ne szítsák ezt a rossz szellemet, inkább más dolgokban érvényesítsék tehetségeiket.

Ezen mozgalmából okulhatnak losonczyi testvéreink is, mert közvetlenül ők okai annak, hogy vármegyénk integritása meg van támadva.

A váci konferenciáról következő tudósítást hozunk. Kozáky Dániel penczyi földbirtokos felhívására jul. hó 24-dikén összejöttek Vácra a városháza tanácstermében Pencz, Rád, Kosd, Verőce és Kis-Maros községek képviselői testületeinek kiküldöttjei a végett, hogy arról tanácskozzanak, hogy melyek lennének azok a lépések, melyeket az általuk képviselt községeknél Pestmegyéhez leendő csatlakozás érdekében közösen kell megtenniük.

A megjelent kiküldöttek a közös tanácskozmány vezetésére egyhangulag-elnökölt Kozáky Dániel penczyi földbirtokost, jegyzőt pedig Fabian János kosdi reformatort választottak meg.

Az elnök szívesen üdvözlőrn az általa meghívott községek képviselőit, kijelenti hogy Vác város polgárai közül is olyanokat, kik a szomszédos községek törekvéseit iránt melegen érdeklődnek, többet meghívt és előterjesztvén azokat a visszas állapokat, melyekkel az igazságszolgáltatás terén a szomszédos községeknél küzdeniök kell, indítványozza, hogy az általa meghívott községek a végett, hogy igazságszolgáltatás szem-

pontjából a pestvidéki kir. törvényszékhez és a vac kir. járásbírósághoz esatoltassanak, közösen az igazságügyminiszterhez folyamodjanak.

Az értekezlet Kozáky Dániel indítványát Reiser Béla vaczi ügyvéd, kosdi telekbirtokos, Jóó Sándor verőcei jegyző, Bene Gyula penczyi földbirtokos és dr. Kiss József magánzó, rádi szőlőbirtokos pártoló felzárkóztatásai után Balás Ferencz nógrádi járási főszolgabíró ellenzése dacára egyhangulag elfogadta és egyttal elhatározta, hogy a községek az igazságügyminiszternél köldöttüléggel is fognak tisztelni.

A szükséges előkészítő intézkedések megtétele, a közös folyamodás szerkesztése és a köldöttiség szervezése bizottságra bízott. Ebbe a bizottságra elnöknek: Szánthó János kosdi reform. lelkész, tagoknak Kosdrol: Kolena Endre római kath. plebános, Penczyi István jegyző és Reiser Béla telekbirtokos, Penezrol: Kozáky Dániel, Bene Gyula földbirtokosok, Hajdu Károly haszonbirtó és Droppa Mihály jegyző, Verőcerol: Kammerer Ferencz római kath. plebános, Orszay Jenő reform. lelkész, Jóó Sándor jegyző és Marx Endre kereskedő, Rádro: Maslay Sándor, Burján Benő és Hufnagel József földbirtokosok és Vácrol: Gajary Géza polgármester, dr. Freysinger Lajos kir. közjegyző és dr. Csányi János városi tiszti ügyész választottak meg.

Végre dr. Kiss József kiemelvén Kozáky Dánielnek a szomszédos községek csatlakozása érdekében 14 év óta teljesen önzetlenül kifejtett őszinte törekvése arán szerzett érdemeit, indítványára az értekezlet Kozáky Dánielnek egyhangulag köszönetet szavazott.

A elnök megköszönvén a kitüntelést és ovatiót a gyűlést feloszlatta.

Városi közgyűlés.

B-Gyarmat város képviselőtestülete jul. 30-án Remyi Károly bíró úr elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a város előjárón kívül a képviselőtestület tagjai nagy számban jelentek meg, mely érdeklődést érhelvé tette a tárgyszorozatba felkötött számos körérdektől. Ezek közül elég felemlitünk az ipolyász-balassagyarmati vasut, továbbá a fogyasztási adó, a polgári iskola kibővítése és a városi könyvtárra vonatkozó ügyeket, mely két utóbbi kiválólag kulturális haladást is jelez. A tanácskozás menete — tekintve, hogy a tárgyakat az ügyvezetett beltanács elökeztél, s a közgyűlés elnöke szóval részletezte, elég gyors és szabatos volt, bár a vita olykor szenvedélyessé vált, mit azonban hajlandók vagyunk egyedül a magyar heves vértaknak tulajdonítani, mely hevesesség nemcsak a parlamentben de — úgy látszik, még a városok tanácsstermeiben is

TÁRCZA.

Tedd kötelességedet.

— Coppé Ferencz után: Ifj. Perényi Gábor. —

Személyek: Mártha, egy katonatiszt felesége, Henri, tiszánégy éves fia, József, iskolamester.

Az esemény ideje: a porosz és francia háború befejezte. Hely: az: egy kikötő.

Vendéglői terasz a parton. A háttérben a tenger s a hajóárkok látszanak. Mártha mály gyűzében ül; Henri fia, szintén gyűzében molettó áll.

ELSŐ JELENET.

Mártha, Henri.

Henri:

Anyám! Hát csakugyan elhagyjuk hazánkat?

Mártha:

El fiam, elhagyjuk; elég szenvedtünk már. Itt hagyjuk a sásfészeket, mely boldogságot és megnyugvást úgysem adhat már.

Henri:

Ó igen, anyám, s mily kellemes dolog az utazás! (El, melátt anyja szemével kíséri)

Mártha: (egyedül.)

A vészes háború pusztító hatalma árvává tett engemet is, fiamat is... Ó férjem! Hogy oltárood szent-ségét megőrizzed, harczba szállottál! Férj léted nehez munkát kívánt tőled; követted őseid nyomdokait, mert gyászba borulva láttad hazánkat, s visszatérvén hadaidból, édes örömet találtál tiszta keblemen. Most újra fiamra hívott a hanyatló szabadság, nem rettentél vissza a veszélyektől, hanem bátran rohantál közéjük; s a sötét vihar, mely hazánkat dúlja, téged is földre terített!

(Henri visszaszó.)

Henri:

Bejártam a kikötőt. Érdekes látvány volt a sűrűség-forgás, mely mindenütt tapasztalható volt. A parton garmadázásra állnak a különféle déli gyümölcsök, fű-

szerek, az új világból hozott ritka madarak. A vitorlákat gyöngéder lengeli a szél, jelezve mintegy, hogy kedvező idő van az indulásra. Mert hát a tengeri utazásnak ép úgy megvannak kelemei, mint ezek rovasára veszélyei. De én nem rettegek tőlük, hisz te is velem vagy, jó anyám!... Ha hajótörést szenvednénk, akkor is csak eljutunk egy szigetekre, hol Robinsonként lombokból s mohból építünk magunknak hajlékot; de mégis boldogabbak leszünk, mint itt, hol minden fűszál, minden virág csak azt susogja: „Itt nyugszik atyátok, engedelmességedre a honti törvényeknek.”

Mártha: (hátra.)

A boldog ifjúság tüze mintegy fensőbb erőnek engedve, csapongni szeret!... Alig múlt el néhány hét férjem gyászhire óta, s fiam már lelkesen ábrándozik jövőendő boldogsága felől. (Henrihez) De fiam! Rendelkeztél már utazásunk iránt? Félek, hogy lemaradunk a hajóról. (Henri megcáholja anyját a el.)

MÁSODIK JELENET.

Mártha: (egyedül.)

Gyermekeim jövőendő boldogságáról ábrándozik!... En ugyan már boldog nem leszek, mert töviset font a sors menyasszonyi koszorúmba; életem szép részét immár átéltem. Hol is talánálk enyhülést, ha az a szerető kebel is bezáródott már?... Mintha látnám, mint rohantak rá; sűrű vágások hullottak fejére; ott állt, mint egy vérző szent! Szemei az eget keresék, ajiak a haza szent nevét rebegték!... Ó nincs többé. Ott, a nyugalom esendés hónapban pihen, hol minden erőlkés jutalmát lel, hol a boldogoknak örök nap sugárzik... A sir megnyílt, bezárult, de többé nem fog megnyílni. Nemes vért saját földre itta, hogy szabadság áradjon maradvékára; s ha most egy tekinetet vetne e nyomorú földre, talán megretesztelt fordulna el tőlem, hogy elhagyom falunkat, boldogságunk egykori helyét... De félre a szörnyű képpel! Erőnek kell lennem! Emészto csüggedésnek nem szabad erőt vennie rajtam! Fiam van, szerelődnek örök záloga! Neki fogok élni legalább ó legyen boldog; lebegjen körülötte az ég dörvősege, virágozzék az öröm tiszta kelyhe! (József megjelenik a háttérben)... Nagy Isten, József, férjem barátja!

HARMADIK JELENET.

Márta és József.

József:

Mily gondolat vette Önt arra, hogy odahagyni készil e hazát, mely, mint édes anya, áldozatot kíván fiától viszonzásul a neki nyújtott boldogságért?

Mártha:

Egyszerűen azon szándék, hogy fiamnak az új hazában boldogságot szerezzek.

József:

Talán fiát is vinni akarja?

Mártha:

Igen, Henri velem jó.

József:

Kedves barátnőm; — ha szabad annak szólitanom, — engedjen meg nekem néhány szót:

Mártha:

Szóljon, mit kíván tőlem?

József:

Midőn iskolában a gyermekek megtudták, hogy társuk a jövő veszélye elől menekülni készül anyjával, az ő egyszerűségükben azt mondogatták egymás közt, hogy gráva harczosként szökök meg Henri. Mit szől ön ehhez?

Mártha:

Keblem melyére hat a szó, melyet nekem mondott.

József:

Henri még gyermek, ki mindennek hajlandó, mi felelteti vele a bűnösöt. De éppen azért, mert gyermek, nem szabad kioltani belőle a honfűi kötelességérzetet. Nem szabad felednie, hogy a bazi ép olyan anya, mint az, kinek említeni felnőttnök... S tudja-e Henri, hogy hazánk a vészes háború következtében megcsönkölt? Tudja-e, hogy ha körültekint e hazában, itörvra fogja elfonlítani szemét a pusztulástól, a hajdani nagyságot hirdető romoktól? Páris városi dísztelein fetsnik; lakhelye az enyészetnek; soros háza sok helyen kőhal-mokká váltak, az egykor népes utcákon siri esend uralkodik; a tágas teraszok frank vér gödölög, s talán még atyjái is; — vad lármaval dúlltak fel a poroszok lakainkat; ezer formában dühöngött a halál: itt fey-ver által hullott az ember, ott tűzomlás közben szá-

érezeti magát és sok esetben csupán gancoskodás és szereplési viselkedés, fenhéjzárás kifolyása. Mert jó és szükséges a kritika, az ellenkezősége, de ebben vezérrel legyen mindig a jó szándék; tovább számolnunk kell a helyzettel, s a város anyagi helyzetével. Ezeket kívánjuk sine ira et studio megjegyezni, s most szólnunk röviden a közérdekű tárgyak mikénti elhatározásáról is.

A bírói jelentések során először is Ticsinszky József városi főjegyzőnek lapunk hasábjain már két ízben is méltóan hűszévi hű szolgálatát hozta a bíró a képviselőtestület emlékeztetőbe, tudomására, s indítványozta, hogy e hosszú és hasznos működés a város évkönyveiben is, azaz jegyzőkönyvileg megörökíttessék; mely indítványt a közgyűlés általánosan pártolva elfogadott; a megüresedett főjegyző pedig szerény szavakban halás köszönetének adott kifejezést, minden erejét tovább is a város közügyei szolgálatának ajánlván fel.

Az osztrák-magyar államvasútársaság igazgatóságának abbéli értesítése, hogy az ipolyi-ság-b-gyarmati vonal kiépítésének eddigi késedelmé nem rajta mult, de mert az építési engedélyt a nm. ministeriumtól csakis most nyerte el, — továbbá, hogy a tényleges építés f. augusztus havában kezdetét veendő s a vonal jövő évi augusztus 1-ig a forgalomnak át fog adni, örövendes tudomásul vételt; a városi 15000 fti segély megadásának időhöz kötött feltételére vonatkozólag pedig, miután az erre vonatkozó korábbi határozat legfelsőbb elbírálás végett jelenleg a ministeriumnál van, annak leírásáig újabb határozat hozatalát gyakorlatinak, a képviselőtestület nem tartja.

Örövendes tudomásul szolgált a közigazgatási bizottság Balassa-Gyarmat az évi költségvetési adóját, — az előjárás közbetevett felebezése folytán megállapított határozata is. Ezerint a bor, sör, cukor és hús fogyasztási adó 10193 fti igazságos összegben lön megadva. A beszedés és kezelés biztosításáról az előjárás feladata lesz gondoskodni.

Ugyancsak a közigazgatási bizottság jóváhagyta a képviselőtestületnek Gräber Jakab volt főjegyző adókezelő követelése tárgyában hozott s Gräber által felebezett, lapunkban annak idején már ismertetett határozatát.

A balassa-gyarmati önk. tüzoltó egylet támogatása végett egyéb évi segélyen kívül, az elnökség megkeresése folytán a tüzoltói fogatok beszerzési költségei, illetőleg az erre egyelőre felvett adóság apasztására, a jövő évi költségvetés terhére s azonnal is, míg ez adóság végleg ki nem fizetetik 300 ftiot szavazott meg a képviselőtestület, mely egyszerűsággal a város saját tulajdonát tévő nagy hydrofor kijavítási költségét közel 99 fti összegben, a Walsch-csög részére utalványozta.

Polgári iskolánknak közép kereskedelmi iskolával czélbavett kibővítése, noha még csak az előkészítés stádiumában van, de mert hasonló iskolák létesítése iránt a magas kormány kiválólag érdeklődik, s ez úgy épen a kir. tanfelügyelő úr kezdeményezésére került tárgyalás alá: ugyanazért nem kétkedünk abban, miszerint az ige, ha a közalgó iskolai éven nem is, de 1891—92. már testté válhat. Az előjárás eddigi intézkedését a képviselőtestület helyeslőleg vette tudomásul.

Ep ily általános tetszésben részesült a városi könyvtár alapításának terve is; hogy miért maradt ez el mindvégig, most annál hasztalan rekrimálnánk: örüljünk, hogy végre el van vetve a mag, melyből reméljük egyesített közreműködés mellett a terebélyes fa, mint városunk köznevelődésének egyik főszekőze, biztosan ki fog hajtani. Elismerés illeti ezért Reményi Károly főbíró urat, miként azt a közgyűlés is általános helyesléssel megadta neki, köszönettel szavazván egyszerűsággal a Szent-István társulat elnökségének az eddig e czélra adományozott nagyszámu népies könyvkiadványaiért.

zanként veszték. Patak gyánant folyt a vér; a sok jajgatás, sírás, agyúdurrogás egy egész világ romlását látszott hirdetni. . . . Mindezt tudja-e Henri?

Márta:

Igen, mindent jól tudja Iam, — de azt is tudja, hogy el az ő anyja, ki minden reményét egyedül belé helyezi, ki vele akar élni és meghalni. Ismeri Henri honfűi kötelességeit, kész is azokat teljesíteni: de viszont azt önnök is be kell látnia, hogy az erkölcsi kötelességeket legtöbbször nem magunk jelöljük ki magunknak, s rajtuk túllépni még a hazáért sem szabad.

József:

Igazat mond, de . . .

Márta:

Gondoljon csak vissza azon őzi estére, melyen megtudtam, hogy nincs többé férjem! Epen imádkoztam életemért, s akkor kellett hallanom a gyászhirot. Ezt elég volt eltörni a hazáért; családi boldogságunk jutott áldozatul annak oltárára!

József:

De mégis . . .

Márta:

Haggyon fel kérem az erkölcsi oktatással; ma este indulunk.

József:

Gyávaság lenne.

Márta:

Keresztény anyák vagyok, nem spártai nő, ki örült ha fiát a páiszon kiterítve láthatta.

József:

Ismétlem, hogy a haza is anya.

Márta:

Anyá az, ki gyermekei vétét kívánja!

József:

Gondoljon férje emlékére! . . .

Márta:

Hisz' épen ő szólt hozzám, mikor flamnak új hazát szerezni határozottam magamat.

József:

Márta! Ön elfogult! . . .

(Folytatás a vége következik.)

A könyvtár miként való gyarapítása módzatainak kidolgozásával a bíró úr bizott meg. A közpén költségvetésbe pedig e czélra egyelőre évenként 50 fti felvételt határozottak.

Végül az új vasárrendtartási szabályrendelet elbélése alkalmából szakértő polgárok és városi előjárókól vasárrendtartási bizottság lön választva. Kérve-nyek és több apró tárgy elintézése után a délután 3 órakor megkezdett közgyűlés 6 óra előtt már véget ért.

A jogfolytonosság. A L. és V. mult heti jut. 27-ki számában, reflektálva Szontagh Pál úr öngyémeltősi-gának azon helyesen eltalált kifejezésére, „hogy a megye székhely kérdésében a statusquo fentartása ellenében kifejtett áldatlan és szükség nélkül való támadás, mindekelőt a jogfolytonosság elvét tekintve, merénylet, — vezércikket szentel és azt akörja bizonyítani, hogy a jogfolytonosság azzal nincs és nem lesz megszakítva, ha a székhely Losoncra telelt át, s végül azt is megjegyzi, hogy több megye fog ezen vitalis érdekével foglalkozni.

Az általános frázisokból álló czikkre alig volna válaszunk, ha az a utolsó passzus, hogy t. i. több megye fog ezen vitalis érdekével foglalkozni, — nem állana ott.

Megjegyezzük egyelőre is, hogy mi (a többség) Szontagh Pál úr fenti megjegyzését a mai helyzetben teljesen megfelfedőnek ismerjük el és újból is hangoztatjuk, hogy a losonci törekvés merénylet a jogfolytonosság ellen.

Ezen álláspontunk után constatáljuk, hogy 66 vármegyénk közül eddig csak három az, mely ezen kérdést felvette, névszerint: Szatmár, Bács-Bodrog és Nógrád-vármegye. — A többi vármegye nyugodtan élvezi a béke és nyugalom áldásait.

Bár mennyire helytelennek tartjuk, hogy az ilyen mozgalmak megindulnak; mégis, bizonyos rezignációval tekintünk akár a szatmári, akár a bácsi mozgalom felé.

Szatmárnál pláne a jogfolytonosság simptomái is nyilvánvalók, mert hisz Szatmár-Nemeti már székhely is volt és figyelembe véve azt, hogy Szatmár-Nemeti Szatmárvármegye közepén fekszik, hogy míg N.-Károly lakossága csak 12 ezer, addig Szatmár-Nemetie 24 ezer, tehát kétszer annyit, s ha figyelembe vesszük, hogy Szatmárban a székhely változást f. többesre akarja; úgy bizonyára elczésszel vehetjük a szatmár-nemetiek törekvéseit. A roppant kiterjedésű Szabadkára néve szintén ezen előnyök állanak fenn. — Szóval nem csodálhatjuk, ha e két megyében felvetett a székhely kérdés.

De vármegyénkben egészen másként, sőt ellenkezőleg áll a dolog. — Itt ugyanis Losonc, a vármegye felső szélén álló sokkal kisebb városka lép föl egy nagyobb város ellen, melyet az elődők székhelynek szemeltek ki, s hol monumentalis és sok pénz áldozatba került székházat építettek. Föllel merészen és követelőleg mint kisebbség a többség ellen, lesi az alkalmat, nem mondjuk azért, hogy a többséget kijátsza, hanem hogy azt meggyengítve találja, s ekkor beadja az indítványt. Ezek nem egészenes dolgok és nem természetesek, s minden ilyen dolog a fizikai törvények szerint is megbotosulja magát.

Mikor a Krisztus tana terjedni kezdtek, a farizeusok elmentek egy híres zsidó professorhoz, Gamaliel-hez. (Akkor a professorok az általánosítást tekintikének örövendékek.) — s azt kérdezték, hogy mit tegyenek a Krisztus tanai terjedésének megakadályozására? Gamaliel mely bölcsességgel azt felelte, hogy hiába való minden cselekvés; mert ha jó a Krisztus tana, akkor annak terjedését semmiféle erőszakkal és hatalommal többé meggátolni nem lehet; ha rossz a Krisztus tana, akkor az magától is elenyészik és követőkre találni nem fog. — Annira kifejtett már mi a nógrádi székhely kérdést, hogy a konzekvenciákat mindenki levonhatta. Nincs bizottsági tag, kinek ezen kérdésben határozott álláspontja nem volna; s épen azért jogos álláspontunk mellett már semmi újat felhozunk nem szükséges, — s nyugodtan fogadjuk el Gamaliel bölcs mondanát. Ha jogos és helyes a losonci székhely ügye, úgy az magától is be fog következni; ha nem jogos és nem helyes, úgy Losoncban B.-Gyarmattal szemben soha sem lesz székhely.

Tanúgy.

(A tizenkettedik órában.)

Pár nap még, s a magyar nemzet ezerekre menő néprévelő egybe gyűlnek az ország szívében. Itgy ott, a legnagyobbasabb ügyről, a néprévelő ügyéről tanácskozva, annak felvirágoztatásához minden lehető megtegyenek; egybegyűlnek, hogy a nemzet jövő támaszának miként leendő vezetése körüli egyöntetű eljárást állapítsanak meg; egybegyűlnek, hogy végre valahára keresztül vigyék: a nemzeti egybehangozó néprévelést.

De a magaslatos eszme, mely a néprévelő IV-ik egyetemes gyűlésére össze hozza a néprévelő ezret, nem oldható meg oly könnyen, mint az első tekintetre látszik. Mellekes, és pedig sok mellekes kérdés elintézésének szüksége forog fenn előbb, minsten, a nagy czél elerre, a magaslatos eszme megtestesítve leendő.

Néprévelésünk (feljölésének oly sok, s oly jelentékeny dolog áll még utjában, hogy minden oldalról a legjobb akarat, fáradszhatatlan szorgalom, s a nemes ügy iránti buzgalom kívánatlak, hogy e hátrányok, melyek a fejlődést eddig átolják, s ha el nem hártatnak, gátolni fogják ezentul is, — hogy e hátrányok mondjuk, eltávolíthatók legyenek, összevett munkacéról igényel.

Az egyes tankerületek megtartott gyűléseikben formulázták már nagy részben azon kérdéseket, melyeknek elintézése szükségképp előtérbe lép, mielőtt a főkérdés a vég czél: néprévelésünk felvirágoztatása tárgyalás alá vehető lesz; de mindezek a formulázások nem képeznek egyöntetű megállapodást, s inkább jó akará ohajok mint határozati javaslatokat tartalmaznak.

E soroknak czélja, egybe szedni mindazon elintézendő kérdéseket, melyeket megoldani elégő szükségé válik s melyek megoldása nélkül a czél elérhető nem lesz soha. Távól van azonban e soroktól az a czél, hogy tanácsadóként lejjön fel az egyetemes gyűlés tagja, előtt, csupán a jó akarat vezeti tollunkat, — megjegyződvé lévén a felől, hogy a néprévelés ügye iránti jó indulatainkat senki kétségbe nem vonja, s biztosra minden néprévelőt, hogy a nemes, magaslatos ügyért oly hűn dobog kebelünk, hogy ha még tévedésbe esnénk is, e tévedés is csak túladott érzelmeinkben találma megfelfestést, — mit eltilni nemesen érző kebelnek, gondolkodó főnek nem szabad, nem lehet!

Hogy nézeteink, melyeket kifejtetni szándékozunk, nem allanak egyedül, eléggé bizonyítja előttünk az, hogy a hírlapirodalom több ízben különböző alkalmakkal, de bizonyítja az is, hogy a magyarországi néprévelők legnagyobb része meg van győződve e nézetek helyességéről. Nem is ezekhez szólnunk tehát, hanem azon néprévelőkhöz, kik a „maradás” elvét követve, az újításoknak azért ellenségei, mert az a újítás mindenkor némi rázkódással van egybe kapcsolva.

A néprévelők helyzete, állása Magyarországon oly különleges, minőt bármely a kultura magaslatán álló nemzetnél hiába keresünk, s e helyzet, és állás ep oly keresse válik dicséretére a magyar társadalomnak, mint a mily szégyenletes magára a legszentebb ügyre, a néprévelés ügyére!

Nagy vádat mondunk ki, de nem vonunk vissza belőle egyetlen egy szót sem; iparkodni fogunk azt, mit állítottunk be is bizonyítani:

A magyarországi néprévelők — ott kezdjük mindjárt, ahol legérzékenyebb a dolog, — anyagi helyzetüket tekintve a társadalom hasonló osztály munkásai-val össze sem egyeztetethetők. A törvény, mely a minimumot állapítja meg, a tanítóit illetményekre nézve, szűkebbül fogta tanúsit; de eltekintve ettől, még az a helyzet is be áll, nem egyeztet, hogy az illetményt meghatározni hivatott közegek, felre érve a törvényt, felre magyarázva annak betűt, a minimumot maximumnak veszik, s így állapítják meg a néprévelő illetményét; oda dova a tanító, a lét kérdésének aggodalmaiba.

A társadalom hason képesített egyenre mentek az anyagi gondoktól, s épen a néprévelő van annak alája vetve, azon néprévelő, kinek épen a szellemi elfoglaltságánál fogva, teljesen mentnek kellene lennie az anyagi gondoktól.

Ez az első baj, ezen törvényhozás utján segélni kell, ki kell mondani egy minimumot, mely tekintve a tanítóság társadalmi állását — szerintünk — 600 fti-nál kevesebb nem lehet, s ez által fel kell menteni a tanító a napi anyagi gondoktól, egyenlővé kell tenni anyagi helyzetét a többi hason állású hivatásban működő egyenével.

A sorrendben, következik a néprévelő társadalmi állása.

Ma még — megvaljuk szégyen pir borítja el arcunkat, midőn e sorokat leírjuk; — de inkább vesszen a világ, de mondjuk ki az igazat, — ma még a néprévelők a társadalomban nem csak nem bírtak azt a befolyást, mely öket megilleti, hanem csak eltűrt egyéneknek tekintetnek mindenfelé. Lehet, sokan azt fogják állítani, hogy a tanítók maguk okai. Ez nagy tévedés. A magyar néprévelőkben meg van az önért, meg van a hivatás iránti lelkesedés, meg a társadalmi műveltség; de hiányzik a társadalommal a jóakarat, beismeri azt, hogy a tanító oly képesített egyen, kinek a társadalomban szerepléshez joga van.

S honnet ered az, hogy a társadalom ezt beismeri vonakodik? Egyszerű a felelet. Onnet, mert tudja mindenki, hogy a néptanító bármily öntudatosan működik is, bármily magaslatán áll is hivatásának, több nem lesz belőle, mint iskolamester, vagy a sors különös kedvezése mellett, legfeljebb is iskola igazgató. E helyzet meg kell az iránt, hogy a tanító, nyert képesítésnél fogva, iskola igazgató, tanfelügyelő, ministeri előadó lehessen, szóval biztosítani kell a tanítóságnak a fokozatos előléptést, mit az, képesítésnél fogva, jogosan megkövetelhet.

Rendezni kell haladéktalanul a tanítók feletti fenhatóságok hatáskörét, mert a jelenlegi törvény intézkedései nemcsak hogy nem kielégítők, de még nem ritkán össze ötközésre is adnak alkalmat.

Ha, az egyetemes gyűlés a most elmondottakat szem előtt tartva, az igényeket méltányolva, fogva mentni előterjesztéseit a kormányhoz, mi bizunk a kormányban, hogy a méltányos kíválmakat készséggel fogja teljesíteni, s ha az meglesz, az nagy eszme — néprévelésünk ü yének felvirágoztatása, — meg fog testesülni.

A küzdelem babérti tereit!

A néprévelők küzdelmeinek nem maradhat el jutalma!

A meddő vita, csak időt pazarol, de eredményre nem jutalt soha!

Felre tehát a meddő vitáktól! Értsük meg egymást, s valteve törekedjünk a jót keresztül vinni, akkor, és csak úgy lehet reményünk, hogy egyetemes gyűlésünk eredményre leendő, melyre, hogy kártársaink minél nagyobb számban jelenjenek meg, ez a mi öhajításunk most midőn már közel az idő, most:

„A tizenkettedik órában.”

GÁTI Győző.

50-ik évi papi jubileumok.

Marich Ágoston n.-orosi plébános jubileuma.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Magaslatos és megható ünnepélyről kívánom becses lapja tisztelt olvasót értesíteni. Az ünnepély július hó 27-én Nagygyorsiban folyt le. Az ünnepi ruhába öltözött hívek, zászlókkal díszített házak már előre hirdet-

ték az ünnepély jelentőségét. Kilencz óra tájban úri fogatok robogtak a plebániái udvarba, hogy az 50 éves papi jubileumát ünnepöl Marich Agoston esperes plebanos udvözöljék és szerencse kívánataikkal elhalmozzák.

Az egyházi ünnepély 10 órakor vette kezdetét, mikor is az ünnepi díszruhába öltözött jubilaris pap kereszt elől vittele mellett a segédkező papság kíséretében körmenetileg a dőzszi növényekkel izlettelen feldíszített templomba vonult. A „Te Deum laudamus” intonálása után kezdődött az aranymise Pellet József apát és esztergomi kanonok manuduktorsága mellett. Evangelium után szöszékre lépett Hottovitsky Károly b-gyarmati plebanos, hogy megtartsa az ünnepi beszédet, melyben nagy hűtással szólott a pap hivatása és jutalmáról, eszele a jubilans érdemeit, ki 50 év óta működik Nagy-Orosziban mint lelki pásztori, buzgósa, hazafisága és mindenki irányában tanúsított szívesessége által nemcsak hívei, hanem mások tisztelét és szeretetét kidermelte.

Beszéd végeztével a szónok felolvasta a Bibor-nok Herceg Primás kegyes leírását, melyben egy a jubilansnak mint híveinek főpásztori áldását küldi.

Könnycsig megható volt, midőn az öszbe borult aranymise jubilaris áldását adta a jelenlevőkre. Az áldás befejezése után a papság ismét körmenetileg vonult vissza a plebániái lakba, hol ismét a tisztelők serege vette a tiszteletré méltó agastyánt körül. Ezek között volt a többi között Scitovszky János alispán is. Ezek után jelent meg Nagy-Oroszi képviselő testülete Balás Ferenc főszolgabíró vezetésével, ki csinos beszéd kíséretében átadta a hívek ajándékát a díszes ezüstserleget, melyen bevésve a szavak olvashatók: „Emléklő főtisztelendő Marich Agoston esperes plebanos urnak 50 éves áldozásági jubileuma alkalmából szerető hívei.” — Ez alkalommal a helybeli jegyző üdvözölve az alispán urat, ez válaszában int a képviselő testületet, miszerint az egyetértést a egyház és állam között ápolni és fenn-tartani törekedjenek; mert csak így remélhető egy a polgárok jóléte, mint a haza felvirágzása.

Most a dégly palánki esperesi kerület tanítói kara tisztelt, Tóth Odón nagyorosi tanító tartván az üdvözölő beszédet. Magától értetődik, hogy a jubilans mélyen meghálva válaszolt.

Következett a mondhatni lakulási ebéd 62 terítéssel. Résztvettek benne a papok közül huszán, ezek között Pellet József apát esztergomi és Virter Berlalan apát váci kanonokok. Berchtold Richard gr. kegyúr az áldott lelkű grófnő és gyermekei kíséretében, Scitovszky János alispán, br. Andreaszky Gábor képviselő, Sándor Géza törvényszéki elnök, Huszár László, Károly lával sat.

Az asztali áldomások sorát Huszár László nyitotta meg, éltelve a közszeretben álló jubilans papot. Utána Pellet József apát kanonok szólt fel, jogot tartva arra, hogy poharat emelhesen, mint egykori káplánja ki őt tisztelni és szeretni tanította, de azért is, mert ő emnencziája őt szóval megbizta, hogy a jubilansnak főpásztori áldását adja át. Ekkor a házi úr emelt poharat a Herceg Primásra, a gróf kegyesi családra, Pellet és Virter kanonokokra és a többi vendégeire. Még számos felköszöntő mondatotl egyekes egységére.

Delután népnépepély volt, melyben a jubilaris áldozár híreit megvendégelte. Este felé a vendégek a legjobb keddy hangulatban s feledhetlen emlékekkel távoztak, kiránva, miszerint az ő Ura a jubilaris papot a mathuzalemi kor határáig éltesse.

Farkas Mihály vadkerti plebanos, cz. Kanonok jubileuma.

Egy minden tekintetben jeles pap, kit mint derék, becsületes, őszinte magyar embert tisztelünk, tartotta mult hó 27-én Mátra-Verebélyi szent kútnál arany szent miséjét. Ezen jeles papnak nagy érdemeit kegyes bibor-s főpásztorunk elismerve, már az előtt 22 évvel esperessé kinevezte, később pedig cz. kanonokká ő felsége szeretett királyunk által kinevezett.

Ezen jeles férfiú nem más, mint főtisztelendő és Nagyságos Farkas Mihály cz. kanonok, vadkerti esperes plebanos úr.

Farkas Mihály mint, a szent szűznek nagy tisztelője, ohajtotta az ő arany szent miséjét a boldogságos szűz kegyhelyén, a mátra-verebélyi szent kútnál, az egek Urának bemutatni, mely kívánsága mult hó 27-én legnagyobb ünnepséggel teljesedve ment, dacára annak, hogy az erdemekben megöszült agastyán a legnagyobb csendben ohajtá ezt megtartani. Nem csak híveinek jelentékeny része, dacára a nagy munka idő-nek, de a balassa-gyarmati, csalomiai, kovári, marczai, esitári, mohorai, halupi és esesztvei hívek közül is szép számmal zárandokoltak a szent kúthoz, hogy az általános tisztelt esperes úr arany szent miséje alkalmával áldását vehessék. A szent küti jelenlegi igen derék adminisztrátor pater Caesar jóval előbb kihirdette, hogy mult hó 27-én Farkas Mihály kanonok úr arany szent miséjét fogja a szent küti kegyhelyen bemutatni.

A főpap több áldozárral lépett az oltárhoz és Tedeum után megkezdte a szent misét. Evangelium elolvasása után a szöszékre lépett pater Ceazar, s hatóságos beszédet tartott.

A kitűnően sikerült szent beszéd után folytatott a vérontás nélküli áldozat bemutatása, melynek végeztével a jó lelkű arany misés pap áldását osztotta szakadatlanul delután egy és fél óráig.

Szent mise után az adminisztrátor ur a jubilans főpapot és a segédkező papokat izlett magyar ebéddel meg vendégelte, mely alatt szebbnél szebb toasztok mondatlók ő nagyságára. A vadkerti kerületnek egy szerény napja lett paptársai által felkérve, hogy kövessse a jó öreg urat zárandok utjában, legyen jelen az arany szent misén és mint quasi manuuctor szerepeljen. Ez engedve paptársai kérelmének, elment a jó, öreg ural és az ebéd alatt pap társai nerében felköszöntötte ő nagyságát.

Julius 31-én szent Ignác napján Vadkerten foga-

dott ünnep szokott lenni. E napon a vadkerti kerület-nek minden papja meg jelent. Voltak papok a drégely-palánki, duna-szerdahelyi kerületekből, Vác és Csanád egyház megyékből és az intelligencia igen szép számmal volt képviselve. Mint rendszeren úgy most is nagy-szerű ebéddel vendégelte meg a meglepetteket, a jubila-s főpap. Ebéd alatt Hadics Alajos bandaja húzta a szebbnél szebb nótákat. Jelesebb jelesebb toasztok mondatlók. Hottovitsky Károly a kerület jegyzője paptársai érzelmet tolmácsolta, midőn ő nagyságát mint a szeretet apostolát éllette, ki a vadkerti kerület-ben a szeretettel annyira ápolja, hogy e kerületben igazi szeretettel viseltetik egyik pap a másik iránt és hogy bátran el lehet mondani, hogy ehhez hasonló esperesi kerület, melyben oly őszinte szeretettel viseltetnek egymás iránt a papok, szeles magyar hazánkban nincs. A világi urak részéről a közkezdeltű Bolgar János éllette ő nagyságát, mondatlók még többen fölköszön-töket, úgy mint Ormay Antal rétsági esperes, Rozshazy kürti plebanos, Török Sándor arvaszei ölnök, Vannay Ignác ügyvéd, Schrenker és Niznyanszky plebanosok.

Hírek és Különfelek.

Mária Valéria császári és királyi ő felségének Salva-tor Ferenc ő felségével jul. hó 31-én vegbe ment esküvője napján B-Gyarmaton a varmegye székházán és a városházán, valamint a közintézetek és magánházak is nemzeti színű lobogókkal volt feldíszítve.

Személyi hír. Scitovszky János varmegyének alispánja szabadságidejét aug. hó 1-én megkezdte, a székváros-ból még az nap Nótásra, szeretett családja köpébe utazott. A főjegyző távolléte folytán néhány napig az alispán helyettesét Steller Antal főjegyző lesz.

Fényes esküvő. Hó 29-én tartotta egybekelését varmegyének egyik kedvelt főszolgabírája, Baintner Ar-nold, Homokterennén, Koloszy Gábor úr földirtokos, szép és mévelt leányával, Margittal. Főtisztelendő Ko-vács matránovák plebanos a szertartás után lélekemelő beszédében szélesseben eszele az új házasság jövőjét, valamint köteleit az egyház és társadalom iránt. Meg-ható volt, midőn a menyasszony nagy anyja, ki magas kora dacára igen jó egészségre örvend, — áldását adta a fiatal párra. Naszasszonyok: voltak Baintner Ottóné, Koloszy Gusztávné, Egerből, koszorúleányok: Koloszy Ilonka a menyasszony nővére, Koloszy Ilonka unoka huga, Baintner Ilonka, Herbert Vilma. Vőfények: Dr. Baintner László, Baintner Ferenc, Koloszy Zoltán és Grestit Bálint. Naszagnyok Koloszy Gusztáv ügyvéd Egerből, Baintner Ottó. Az esküvőt mintegy 50 vendég résztvétele mellett lucullusi lakoma követte, fűszereze számos és talpra esett fölköszöntőkkel. A fényes ebédet táncz követte. A fiatal pár még aznap B-Gyarmatra utazott.

A hercegprímás főfogadassága bussai plebanosnak Matolay Gyula kékkői plebanost nevezte ki. A kékkői római kath. egyház egyidőre adminisztrátorság alá kerül.

Az hely-szaba-patak szabályozási ügyében Scitov-szky János alispánunk jul. hó 29-én Losoncon volt, hogy az ügyben a függő kérdéseket elintézte. A szabá-lyozás, melyhez a kormány 8000 ft segélyösszeggel járult hozzá, megtörtént ugyan, de a további fentar-tásra intézkedés nem történt. E célból az alispán meg-ndakította az érdekeltségi szervezetet, ennek elnököl Mórás Agoston, helyettesül pedig Plathy Antal válasza-latott meg; szervezettül továbbá egy vizirndori állás adott 8000 ft fele, vagyis 4000 ft után jaro kamat-összegeből fog fedeztetni. A többi 4000 ft a medertörétek is a felügyelet végett. Ennek fizetése az állam által kisajátításra s a szükséges műtárgyak előállításának költségeire fog fordíttatni. Alispánunk Losoncon léte alatt Szilassy Béla úr vendége volt.

A szügyi vár fűrdőben, mely ma már olyan ki-nézésnek örvend, és oly kényelmet nyújt, hogy az ott tartózkodó fűrdő vendégek igazán jól érezhetik mago-kat, — július hó 27-én rendezett „Anna bál” ez évben sokkal jobban sikerült, mint az előző években; a vi-déki vendégek már kora delután érkeztek meg, és csak éjjel után, — magokat jól kitánczolva és mulatva, — távoztak. Ott voltak: Beke Irma, Beke Iza, Kacsóvics Sári (p. Csontorokról), Plachy Panni, Plachy Sári, Me-licher Miczi, Pugin Leona, Dömök Luiza, Erzi és Cor-nél, (B-Gyarmatról), Ruszinkó Gizi (Szécsényből), Hoff-man Stefi, Elza és Olga (B-Pestől), Latkóczy Margit, Lestárszky Böske, Egri Erzsike (Szalmatercsről), Fe-raner Emilia, Hanulay nővérek, Szabó nővérek, — továbbá: Szabó Jánosné, Melicher Ferencné, Plachy Jánosné, Jakubovics Józsefné, Ruszinkó Antalné, Hoff-man Károlyné, Pribil Antalné, Heinrich Jánosné, Bol-gár Ilona. A négyeseket 24 pár tánczolta. Dicséretet érdemel a fűrdő jelenlegi bérője, Stébe Antal b-gyar-mati kertész, ki a helyiség átalakítása körül igazán sokat fáradozott, és aki ez alkaiommal is a közönséget a legjobb ételekkel és a leggyorsabb kiszolgálással látta el.

A Madách-emlékgyűjtés mult hó 26-án, mint azt lapunkban már röviden jelezte, Scitovszky János alispán úr előnként alatt ült tartott, melyben résztvettek Komjáthy Anzelm kir. tanácsos R-eményi Károly, Sztranyavszky Géza, Vannay Ignác és Horváth János bizottsági tag urak. Kizá-rolagos tárgyat képezte az ólének ama jegyzőkönyvi határozat, melyet a losonci állami főgymnasium tanári kara ez év júniushó 24-én tartott tanácsománnyával a pályaműveknél a bizottság által eszközölt bírálatá és a díjak oda-ítélése felett hozott s a bizottsághoz fel-terjesztett. A tanári karnak ezen a Losoncz és Videke” 27-ik számában s lapunkban is, a szerkesztőség részé-ről már kritikailag röviden méltottat határozatot a bi-zottság behatárol megvitatrán, egyhangúlag abban álla-podott meg, hogy az ügyben határozatot nem hoz, de az ügyet kimerítő jelentés képesen illetőségéhez a tör-vényhatósági körgyűléshez terjesztendő elő.

Az elhunyt Dacso Pálról. Honvármegye ama kiváló fer-sárl, kinek érdemeit lapunk mult számban is méltattuk, — még a következőket írhatjuk. Dacso Pál, mint most már biztos forrásból tudjuk, 1822 évi május hó 6-án született. A valóságos

forradalmi években volt ő Honvármegye főjegyzője. Kiseb-méretűségű férfiú volt, de azonnal igyekeztetésbe. Több országai egyet-vet feljuttatott hazánkba. Igazi keresztény ember, akinek eszébe senki-folytalanban nem szorított lángolt. Emellett nagy és buzgó hazafi, rajongó hűbe volt, hogy 16, millió embernek nyelre legyen me-gyár, de azért minden más nemzetiség iránt is, csupa-m, európa-mi-vettségével fogva — loyális és diszkrét. Temetését július hó 21-én imponálóan, méltó illeme érdeműsége fűszere. Bárh helybeli László honvármegyei főispán az öcsényi honvármegyei közre jellemt a temetésen majdnem egész Honvármegye intelligenciája a Nő-gyármegyei fűrdőben megadta a végő tiszteletet a nagy-érdemu férfinak. A temetésen G. ev. és 2 rom. kath. lelkész volt jelen. A díszes ravatárnál megható imát mondott László Vilmos seimerci magyar német lelkész és a honvármegyei ev. esperesmeg főesperes Stár Károly a pribli lelkész pedig a templomban prédikált. Miregőde hűvel monda el gyászbeszédét, hogy egy nagy esküben megjelent az könyvekben tört ki. A temetési szertartásban a felebb megnevezett lelkészekben kívül résztvet-ték: Hreacé Károly seimerci, Lorincák János csali, Berárovsky János kiscsalomai és Zathorcszky S. meel dacsomai lelkészek. Áldás ezen derék férfi emlékeztetőre!

A b-gyarmati partizantest által Barth Ignác fordó-helyiségében mult vasárnap rendezett „Anna bál” igen fényesen sikerült: bátran elmondhatjuk, hogy ez egyike volt az idei sikerült nyári mulatságoknak, mert úgy anyagi, valamint erkölcsileg is meg volt annak szép eredménye. Azonban itt is tapasztalhattuk, hogy társadalmi életünk még most is exclusiv, mert egy-két családot kivéve a város nem iparos közönsége nem jelent meg ezen igazán szép mulatságon. Reményünk van azonban, hogy a jövőre ez másként leend, amennyiben elismerjük, hogy B-Gyarmatnak nem volt eddig ősz-szejóvó helye, de ezen már segítve van, a mennyiben erre igen célzatosan bizonyult a fűrdőhelyiség. A jó kedvet némileg azon körülmény zavarta meg, hogy az idő kissé zord volt; azonban ez a körülmény még sem riasztotta vissza tüzes ifjainkat, mert ezen kedélyes mulatságnak csak a reggeli 4 óra vette végét. A négye-seket 30 pár tánczolta. Az anyagi eredmény a követ-kező: bevétel 118 ft, kiadás 38 ft, és így jótékony célra tisztán 80 ft maradt. Végre a megjelent szép nemről sem szabad megfeledkeznünk. A mulatságon jelen voltak ugyanis: Belák Istvánné, Bradács Boldi-zsárné, Dvoracek Jánosné, Dudás Samuné, Draskóczy Bertáné, Dunajszky Jánosné, Dasek Istvánné, Fábry Jánosné, Frey Miklósné, ifj. Gaál Lajosné, Guttman Istvánné, Gellén Béláné, Groma Andrásné, Gregori Jánosné, Horváth Danoné, Hutnyik Samuné, Híros Sándorné, Hegedűs Gergelyné, Juhász Józsefné, Jelinek La-josné, Kukla Andrásné, Kirschner Samuné, Lévy San-dorné, Lehotzky Lászlóné, Laurincz Józsefné, Lóderer Andrásné, Markovics Samuné, Opitz Károlyné, Oszadsky Jánosné, Palla Pálné, Petrovics Mátyásné, Praszná Ist-vánné, Rády Istvánné, Révész Ferencné, Robélyi Adal-bertné, Szpevák Sándorné, Szűcs Istvánné, Safranek Ferencné, Somogyi Miklósné, öz. Varsányi L. né, Vesze-lovsky Jánosné, Vigner Vencelné, Varga Istvánné, Volf Adolfiné, Vankay Gezáné, Varga Joachimné, Weiss Sa-muné. Ceillag Mariska (Turopolya), Dévény Janka, Dvo-racek nővérek, Draskóczy nővérek, Ferenczy nővérek, Gaál Erzsike, Goszdu Marcsa, Groma Mariska, Gregori Mariska, Hutnyik Mariska, Kukla Mariska, Lévy Matul, Leutulusz N., Lóderer nővérek, Márkus Vilma, Maczák nővérek (Szécsény), Pányik Mariska, Petrovics Milka, Palla nővérek, Pruzsinszky Erzsike, Révész Mariska, Szűcs Ilonka, Szabó Mariska, Teller Anna, Varsányi Erzi, Veszelovszky nővérek, Vigner Mariska és Weiss nővérek stb.

Szent István ünnepi mulatság. A Báth fűrdőhelyiségében több rendezett délutáni és partizantestli. Anabál sikere önkény-telenül is azon eszmét ösztönöz illethez körbe, hogy a honigú szent István ünnepén az ónk tüszölő-egylet jóvára rendezetnek ugyanott nyári mulatság. A hely anyira alkalmas Báthbál, hogy minden nagyobb bálközösség nélkül könnyű megal lehet ott a hely-szabályozással és a fűrdőben kedvetter társasul is egy-egy-közös bálközösséget rendezni. Hogy a nagy község — am-vébe ki egy osztályt sem, az összes körök fel ily kedélyes eszt-mellett, szép nyári esztében Báth kertjét, est ime örömmel hoz-statálhatjuk.

Fekete Emilia 16 magyar tagból álló, jól szervezett testgyakorló és legértelműsű társulata városunkba érke-zett, és a „Rak” vendéglő udvarában ujonnan épített nyári körben több előadást rendez. Az első és második előadás után itélve, megérdemlik a tömegesebb pátfo-fogást, miért is ajánljuk őket közönségünk figyelmébe.

Tíz. Szűgyben az elmúlt kedden, Fáy Albert úr szerőjen az oda halmozott gabona megégett. A tűz del-után fél kettőkor oltott ki, s a szügyi és balassa-gyar-mati tűzoltók erőfeszítéssel munkájuk dacára csak est 6 órakor volt eloltható. Megégett a boldogult Rónai örö-kösi tulajdonát képező esztőlőp és, s így az összes kar 8—10,000 forintba becsülhető. Általános a vélemény, hogy a tűzet a tökéletesen szerkesztű gép okozta, amennyi-ben a kazánban bizonyos záró szelep hiányzott s e miatt hogy a gép a kellő erőt kifejttesse, a szokottnál nagyobb tüzet kellett benne fejleszteni s állítólag a szifragógó sem volt feltéve, — a fecskendő sem volt használatos. Saj-nos, hogy a szügyi derék szorgalmas és hazafis törek-vész tanító Oroszházy János összes termése is elégt, mi-annál sajnosabb, hogy sem a Fáy sem a tanító úr ga-bonája biztosítva nem volt. A baj mellett öröndetes jelenség a mai önző korban, hogy a szügyi egyházfel-gyölő és lelkes egyzeri felhívására van remény, hogy a szügyi jöleklő adakozók a tanítót teljesen kárpótlói fogják. Utólagosan kedves kötelezőségnek fogjuk tar-tani a jöleklő adakozók névsorát nyilvánosan közzéadni.

Telmelet hasznok. Doman testvérek és Schlésinger Károly b-gyarmati méssáros iparosok kérvénye folytán varmegyei alispán ur B-Gyarmat m.-varos területére f. évi agzustus és szeptember hónapokra a hús árát, négy évvel idősebb, marha után kilogrammonként 44 kr. — ennél fiatalabb marha után pedig 40 kr-ban állapította meg, mert a varmegye és azzal szomszédos területeken fellepett szaj és körüm-fajás járvány által az alispáni hatóság beigazolnak tekintete folyamodók azon állítá-sát, hogy a vágó marha beszerzése letemesen több költséggel jár, mihez képest a járvány feltételezett tartamára a kimerendő hús ára megfelelő aranyos felemelést en-gedélyezni kellett.

